

Musikcentrum Riks

Remissvar avseende

Vissa statliga insatser på musikområdet, Ds 2021:11

Musikcentrum Riks lämnar härmed remissvar avseende *Vissa statliga insatser på musikområdet* (Ds 2021:11). Diarienummer: Ku2021/01113

Ang. 4.1 En främjande funktion för musikområdet inrättas inom Statens kulturråd

Förslag: Musikplattformen avvecklas och en främjande funktion för musikområdet inrättas inom Statens kulturråd. Bedömning: Statens musikverks ansvar bör renodlas till att fokusera på teaterns, dansens och musikens kulturarv samt Elektronmusikstudion.

Vi delar bilden av att Musikverket och dess bidragsavdelning de senaste åren inte levt upp till sin kunskaps- och nätverksbyggande roll. Däremot hade Musikplattformen en tydlig sådan funktion i i alla fall minst 3 år. De första åren togs också många bra initiativ av myndigheten till att samla musiklivets aktörer och organisationer i samråd bortom genrer och funktioner för att kartlägga och analysera musiklivets situation och behov.

Vi upplevde också att koordinatorena vid Musikplattformen började jobba upp en god överblick och ansvarade väl för att koordinera och kontaktförmedla mellan aktörer med liknande projektidéer. Den löpande dialogen med både utövarer, skapares och arrangörers egna organisationer var mycket levande.

Det uppstod förstås en del konflikter och prestigekamper på vägen – det är svårt att komma ifrån när målet är samverkan, men det vi såg hända de där första åren, var att det fria musiklivets aktörer blev mer synliga och stärktes som samarbetsparter till landets institutioner och organisationer. Vi såg också många spännande strukturella utvecklingsprojekt etablera sig under några år tack vare Musikplattformen.

Utifrån vårt perspektiv, har vi sedan starten däremot inte sett en fungerande samverkan mellan Musikplattformen och Kulturrådet. Att Musikplattformens inrättande snarare verkade starta en konkurrenssituation myndigheterna emellan. Något som vi upplevde som mycket olyckligt och anledningen till att många av de större nyskapande, strukturella projekten helt gick i sank när projektiden tog slut.

Att Musikplattformens roll sedan ändrades efter några år berodde, som vi förstått det, på omskrivna förordningar från departementet, som minskade möjligheterna till egna initiativ – och den viktiga koordinerande rollen försvann.

Ang. 4.2 Musikplattformens bidragsgivning förs över till Statens kulturråd

Förslag: Uppgiften att fördela bidrag till musiklivet inordnas i Statens kulturråd. Bedömning: Bidrag bör kunna ges i form av projektbidrag till bland annat projekt av tillfällig och experimenterande art och som verksamhetsbidrag för att ge långsiktigt stöd till hela musiklivet.

Inrätta en fristående koordinerande funktion med egen profil

Vi upplever att majoriteten under vårt runda-bords-samtal med departementet påpekade vikten av att sprida ut de statliga besluten om kulturstöd. Merparten av besluten tas ju redan idag i Filmhuset i Stockholm.

Men Musikcentrum Riks kan acceptera detta, om den nya främjande funktionen inom Kulturrådet har sin egen tydliga profil och sitt eget uppdrag, likt Kulturbryggan på Konstnärsnämnden. Låt den inte installeras som en av Kulturrådets alla stödformer. Och varför inte använda det varumärke som redan är känt och namnge den nya funktionen Musikplattformen?

Vi önskar innerligt att även den framtida Musikplattformen har till uppgift att föra en löpande dialog med musiklivets egna organisationer med fokus på kunskapsutbyte, främjande och utveckling.

Alla medel bör vara öppet sökbara även fortsättningsvis för aktörer inom det fria musiklivet. Anställda koordinatörer – det är ett bättre ord än handläggare tycker vi – bör ha just en aktiv, koordinerande funktion kopplat till bidragsgivningen. Syftet med koordineringen ska vara att ställa frågor som utvecklar intressanta idéer och samarbeten innan ansökningarna går till beslut. Metoder som idag redan finns utarbetade hos privata bidragsgivare som Postkodslotteriet och Allmänna Arvsfonden. Därtill bör en särskild beslutandegrupp utses. Att både projektstöd och mer långsiktiga stöd ska kunna fördelas låter utmärkt och säkerställer att utvecklade och förbättrade former och strukturer inom musiklivet kommer att kunna etableras mer långsiktigt.

Modellen där man kunde söka treåriga stöd för projekt - t ex igångsättning av festivaler, internationella satsningar, mer långsiktiga samarbeten - var också ett oerhört viktigt incitament för att skapa projekt och testa dess bärkraft. Men det var också i samband med att dessa längre projekt avslutades, som den ovan redan nämnda svaga myndighetssamordningen blev extra tydlig.

Musikplattformen har också betytt mycket för det fria musiklivets internationalisering. Sverige har sedan 2015 kunnat delta i ISPA:s (International Society of Performing Arts) fellowship-program, där nyckelpersoner i musiklivet globalt kan ansöka om ett treårigt deltagande. Vi rekommenderar starkt en fortsättning och gärna att det kan få omfatta fler deltagare, t ex att programmet löper omlott så att kontakter och lärande kan överföras.

Musikcentrum Riks vill framhålla vikten av att de 25 miljoner kronor som Musikplattformen fördelat sedan 2011 bör räknas upp ordentligt. Vi menar att en fördubbling är rimlig. Detta också med tanke på de medel som vid Rikskonserters nedläggning togs bort från musiksektorn.

Vi anser att ett villkor fortsatt ska vara att beviljade projekt ska generera så kallat "klingande" resultat i form av konserter, inspelningar etc.

Utveckla och utforska ansökningsmetoder och -format

Vi tror att det nu finns ett enormt viktigt momentum att även se över formaten för stödgivning. Vi möter ofta frågan från både Kulturrådet, Musikverket och andra stödgivare,

varför de får så få ansökningar från personer med utländsk bakgrund och från regioner utanför storstäderna. Svaret är självklart komplext och innehåller många delar som också återspeglar hur gentrifieringen i samhället går långt bortom boende och genomsyrar kultur, språk, utbildning etc.

Att de växande klyftorna också finns i kulturen är inte förvånande men desto allvarigare eftersom just kulturen kan bli det som för grupper samman, inte isär. Musikcentrum är en organisation som jobbar brett med olika stödformer och vi nämner här ovan Postkodlotteriet, som ett bra exempel där man relativt enkelt kan pitcha in ett projekt och sedan, om intresse finns, utveckla det vidare tillsammans med stödgivaren. Arvsfonden har en likande form. Här bör analyseras hur barriärerna kan rivas utan att rättsäkerhet och likabehandling äventyras.

Ett exempel som vi gärna framhåller är PRS for Music Foundation som är vår nära samarbetspartner i Keychange som t ex inrättar mentorer för svaga grupper som hjälper dem att ansöka och avsevärt förenklar processen kring vissa delar och använder andra format som video, pitchsessions i grupp etc. Musikcentrum initierar gärna en diskussion eftersom vi genom utbildningar och mentorssessions just hjälper musiker och artister att söka stöd i workshops etc.

Vi ser flera fördelar med ett system där en ansökan kan lämnas in i fler format. Det kan leda till en minskad misstro mot den centralstyrning och makt som Kulturrådet representerar och kan bli en möjlighet att utforska nya metoder där Kulturrådet, med sin centrala ställning, kan bli ett föredöme i metodutveckling även för landets regioner och kommuner.

Inrätta ett specifikt stöd för svensk medverkan i EU-projekt

Som tillägg till detta, vill vi också lyfta in en fråga som inte bör belasta Musikplattformens budget, men som metodmässigt skulle kunna stöttas och marknadsföras av dem i ljuset av att de riktar sig till det fria musikkivet.

Idag finns inte en nationell fungerande metod för att söka statlig medfinansiering för EU-projekt på musikområdet. Det fria musikkivets aktörer är i princip utestängda från att medverka i större EU-projekt. Musikplattformen har vid några tillfällen beviljat ansökningar som utgjort svensk finansiering i ett EU-projekt.

Istället borde ett renodlat EU-stöd inrättas för hela kulturområdet på Kulturrådet. Denna stödform skulle garantera stöd i händelse av beviljad ansökan från EU, men automatiskt avslå om projektet inte blir av. På detta sätt skulle innovativa, fritt verksamma aktörer våga och kunna söka stöd, vilket skulle generera en ökad europeisk kulturfinansiering, vilket i mycket hög grad skulle gynna svenskt kulturliv.

För kontakt:

Elise Einarsdotter, ordförande Musikcentrum Riks,

Mail ordforande@musikcentrum.se

Mobil 070 588 61 65